

BISKOPPEN OVER KØBENHAVNS STIFT

Nørregade 11 · 1165 København K · Telefon 33 47 65 00 · E-mail: kmkbh@km.dk

Den 15. august 2016

Løbenr. 96413/16

Kirkeministeriet

Svar på høring om udkast til forslag til Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Ved brev af 1. juni 2016, fremsendt 1. juli 2016, dok.nr. 82381/16 har Kirkeministeriet fremsendt ovennævnte høring om forslag til ændring af ægteskabsloven.

I den anledning fremsendes herved to tekniske bemærkninger samt et par indholdsmæssige betragtninger.

Af tekniske bemærkninger skal det til lovforslagets § 1 stk. 1 (§ 16, stk. 3) om tydeliggørelse af, at decorumkravet også gælder for embedsindhavere med vielsesmyndighed i trossamfund uden for folkekirken foreslås, at der benyttes en sprogbrug, der ligger op ad ordvalget i tjenestemandslovens § 10, således at udtrykket 'at leve op til agtelse og tillid' anvendes i bestemmelsen. Dette forslag begrundes med, at det på side 6 pkt. 2.1.3 fremhæves, at der ved vurdering af, om decorumkravet i givet fald er overtrådt bør lægges afgørende vægt på den praksis, der gennem tiden at udviklet vedrørende decorumkrav i forhold til folkekirkens præster. For i videst muligt omfang at imødegå fortolkningstvivil, foreslås det derfor tillige, at lovbestemmelsen henviser til tjenestemandslovens § 10.

Af yderligere teknisk bemærkning skal det foreslås, at det tydeliggøres i lovforslaget (jf. bemærkningerne på side 6 pkt. 2.1.3,) at manglende opfyldelse af decorumkrav får betydning i relation til såvel tildeling som tilbagekaldelse af vielsesmyndighed. Det foreslås således, at der i forbindelse med at det vurderes om der kan ske tildeling eller tilbagekaldelse af vielsesbemyndigelse, om den pågældende lever op til den fornødne værdighed og tillid.

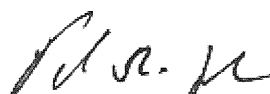
Derudover giver lovforslaget mig anledning til følgende betragtninger.

At det allerede iværksatte kursus i danske familieret, udvides til tillige at omfatte ytrings- og religionsfrihed, folkestyre, ligestilling mellem kønnene og frihed til seksuel orientering, ikke-diskrimination og kvinderettigheder giver ikke anledning til bemærkninger. Men det virker småligt, at hvor det nuværende kursus finansieres over finansloven, agtes der i stedet indført brugerbetaling. Min betragtning skal ses i lyset af, at det trods alt er i den danske stats interesse, at

de, der udøver vielsesbemyndigelse, på fornuftig vis og på solidt grundlag kan rådgive et kommende ægtepar om grundlæggende regler i Danmark.

Derudover virker det som en unødigt mistænkeliggørelse af personer, der ikke er ansatte i folkekirken og som får tildelt vielsesbemyndigelse, at de skal skrive under på, at de i deres virke som forkyndere vil overholde danske lovgivning. De, der opholder sig på dansk jord, vil allerede af den grund være forpligtet til at overholde dansk lovgivning, og et skriftlig afgivet løfte ændrer efter min mening ikke på den pligt.

Med venlig hilsen

Peter Skov-Jakobsen

Biskop over Københavns stift

Kopi til alle biskopper

Biskoppen over Helsingør Stift

Den 16. august 2016
Dok.nr. 96739/16

Kirkeministeriet

Høringssvar - udkast til forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning

Kirkeministeriet har den 1. juni 2016 fremsendt udkast til forslag til ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (dok.nr. 82381).

Jeg har ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Lise-Lotte Rebel

Kopi til:
Øvrige biskopper

Biskoppen over Roskilde Stift

Palæet, Stændertorvet 3 A – tlf. 4638 1920

4000 Roskilde, d. 22. august 2016

E-post kmros@km.dk

Telefax 4638 1947

Dokumentnr.: 99083/16

/idn

Kirkeministeriet
(e-post)

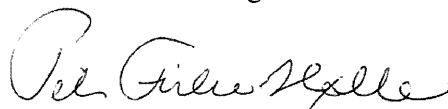
Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning – Kirkeministeriets dokument nr.: 82381/16

Ved brev af 1. juni 2016 med bilag har Kirkeministeriet sendt ovennævnte udkast til høring hos bl.a. biskopperne om lovfæstelse af decorumkravet for embedsindehavere med vielsesbemyndigelse i trossamfund uden for folkekirken.

I anledning heraf skal jeg udtale, at jeg - som forretningsudvalgsmedlem af Danske Kirkers Råd – tilslutter mig rådets hørings svar til lovforslaget.

Dette brev træder i stedet for brev herfra af 19. august 2016, der hermed er annulleret.

Med venlig hilsen

Peter Fischer-Møller

Kopi til:
Øvrige biskopper

Fyens Stifts Bispeembede

Kirkeministeriet

02-08-2016
Løbenr. 92027/16

Høringssvar – udkast til forslag til Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning

Ministeriet har fremsendt udkast til lovforslag om ændring af ægteskabsloven.

Jeg har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Tine Lindhardt

Fyens Stifts Bispeembede

Biskop Tine Lindhardt
Fyens Stift · Klingenberg 2 · 5000 Odense C
Tlf: 66 12 30 24 · e-mail: tili@km.dk
www.fyensstift.dk

Dok.nr. 97368/16
Dato: 17. august 2016
HTB/SKO

Til Kirkeministeriet (e-post)

Vedr.: Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Som biskop over Aalborg Stift har jeg modtaget Kirkeministeriets høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (dok.nr. 82381/16 dateret 1. juni 2016).

Jeg kan oplyse, at jeg ikke har bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Henning Toft Bro'.

Henning Toft Bro
biskop

Lena Bhakti Marcussen Petersen

Fra: Bodil Abildgaard
Sendt: 19. august 2016 09:15
Til: Kirkeministeriet
Cc: Alle biskopper
Emne: KM - Høring om lovforslag - frist 19.8.16

Hermed biskop Henrik Stubbjærs høringsvar, som er det samme som Danske Kirkers Råd afgiver

Med venlig hilsen

Bodil Abildgaard
Stiftskontorchef
VIBORG STIFT
86 62 09 11 / 87 26 21 83 (direkte)
kmvib@km.dk / www.viborgstift.dk

FOLKEKIRKEN

160819 Vedr
forslag om ænd...

Til Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Danske Kirkers Råd

National Council of Churches in Denmark

Peter Bangs Vej 1D

DK-2000 Frederiksberg

Danmark

Tel + 45 3543 2943

Fax + 45 3838 1793

dkr@danskekirkersraad.dk

www.danskekirkersraad.dk

Giro 605 5710

Frederiksberg d. 17. august 2016

Udtalelse vedr. forslag til Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning
(Decorumkrav og obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre)

Danske Kirkers Råd er Danmarks nationale kirkeråd med 15 medlemskirker, heriblandt folkekirken, Den katolske Kirke, Den ortodokse Kirke og en række frikirker. Det er Danske Kirkers Råds formål bl.a. at arbejde for at sikre kristne kirkers og trossamfunds frihed og lige vilkår inden for Grundlovens bestemmelser om folkekirken og andre trossamfund i Danmark.

I forbindelse med offentliggørelsen af enighedspapiret i juni havde vi et møde med Kirkeminister Bertel Haarder, hvor vi gav udtryk for vores overvejelser vedrørende forslag om obligatorisk kursus for præster og forkyndere uden for folkekirken, der ønsker vielsesbemyndigelse.

Vedrørende foreliggende lovforslag har vi følgende kommentarer, der ligger i tråd med vores betænkeligheder tidligere fremsat for kirkeministeren. Kommentarerne følger lovforslagets inddeling (jf. høringskrivelsen) og har i øvrigt som et principielt udgangspunkt, at der bør være lighed mellem alle vielsesforrettere hos hhv. folkekirken, de civile myndigheder og de øvrige trossamfund.

1. Decorumkrav

Danske Kirkers Råd mener, at et eventuelt lovfæstet decorumkrav bør gælde alle vielsesforrettere, både religiøse og civile.

Hvad angår fratagelse af vielsesbemyndigelse grundet manglende overholdelse af decorumkravet, mener Danske Kirkers Råd, at

- Der bør skelnes klart mellem den enkelte vielsesforretter (forkynder) og dennes religiøse institution (kirke mv.), således, at der ikke er tvivl om, at en vielsesforretter godt kan miste sin vielsesbemyndigelse uden, at det betyder fratagelse af anerkendelse/godkendelse af dennes religiøse institution.

- Der bør være lighed mellem decorumkrav for vielsesforrettere i folkekirken, civile myndigheder og i trossamfund uden for folkekirken. Dog kan staten ikke bestemme over ansættelsesforholdene for præster uden for folkekirken, idet der henvises til Grundlovens § 67 om religionsfrihed. Det er afgørende, at trossamfundenes indre forhold, herunder deres interne regler vedr. ansættelsesforhold, respekteres.
- I bemærkningerne til lovforslaget, anføres det, at der bør trækkes en grænse, når religiøse autoriteter understøtter parallelle retsopfattelser. Her bør man være opmærksom på, at visse kristne kirkesamfund har deres egen religiøse ret, som medlemmerne opfordres til at følge i større eller mindre grad, uden dette dog har været et problem hidtil i forhold til overholdelse af dansk lovgivning i øvrigt.

2. Obligatorisk kursus

Det foreslås desuden, at vielsesforretteren for at kunne få tildelt vielsesbemyndigelse gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Danske Kirkers Råd mener, at et sådan kursus er relevant ikke mindst for vielsesforrettere, der som udenlandske forkyndere (præster, imamer mv.) kommer til Danmark og derfor ikke har tilstrækkeligt kendskab til danske forhold. Dog mener Danske Kirkers Råd, at der bør skelnes mellem kursus for udenlandske forkyndere (præster, imamer mv) og danske forkyndere fra f.eks. kirkesamfund uden for folkekirken, der som bekendt har været en del af dansk kirkeliv i århundreder.

Danske Kirkers Råd anbefaler, at danske præster uden for folkekirken med vielsesmyndighed deltager i Pastoralseminariets kursus i familieret sammen med de kommende præster i folkekirken for at sikre samme vidensniveau hos alle præster. Herved opbygges tillige et tværreligiøst kendskab mellem danske og udenlandske forkyndere, der kan fremme forståelse og integration.

Kravet om egenfinansiering ved deltagelse i et sådan kursus er rimeligt, idet folkekirken betaler for uddannelse ved Pastoralseminariet for kommende præster i folkekirken.

Danske Kirkers Råd mener, at et tilsvarende kursus må gælde for civile myndigheder med vielsesbemyndigelse for at sikre ligeligt kendskab til dansk familieret blandt alle med vielsesbemyndigelse.

Hvad angår indholdet af kurset, nævnes, at det blandt andet skal omfatte "dansk ... frihed". Vendingen forekommer upræcis og er uegnet til anvendelse i en legislativ sammenhæng, hvor personers rettigheder og pligter fastlægges.

Af samme bestemmelse fremgår det, at kirkeministeren fastsætter nærmere regler om kursets indhold. Danske Kirkers Råd forudsætter, at den herved bebudede bekendtgørelse vil blive udstedt efter drøftelse med eller høring af de berørte trossamfund mv. Det bemærkes herved, at disse har et særligt kendskab til kursisternes kulturelle forudsætninger og forudgående uddannelse mv., som er af betydning, hvis kurset skal

virke efter hensigten.

Med hensyn til indholdet af kurset skal Danske Kirkers Råd i øvrigt pege på, at det ud over de emner, som er nævnt i bemærkningerne, kunne være hensigtsmæssigt, at kurset kom til at omfatte de økonomiske konsekvenser af ægteskab, herunder fælleseje, særeje, underholdspligt og arveretlige forhold.

3. Underskrift

Som afslutning på kurset skal præsten jf. stk. 5 afgive en løfteerklæring om, at den pågældende i sit virke som forkynder vil overholde dansk lovgivning. Sammenholdt med § 16, stk. 3 – decorumreglen – forekommer formuleringen overraskende og lovteknisk uhensigtsmæssig, idet decorumkravet omfatter hele forkynderens livsførelse.

Virksomheden som forkynder er i øvrigt ikke adskilt fra forkynderens øvrige livsførelse.

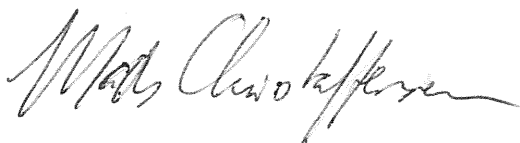
Danske Kirkers Råd ønsker mere klarhed i lovteksten, således at der skelnes mellem forkyndelse og livsførelse. Dette skal ses i sammenhæng med Grundlovens § 67, der sikrer præster (og andre forkyndere) frihed i deres forkyndelse. Det kan ske ved at fjerne ordene 'som forkynder'.

Afslutningsvis finder Danske Kirkers Råd det uforståeligt, at man ønsker at vedtage en lov, der vedrører de fra folkekirken afvigende trossamfund, inden Trossamfundsudvalget under Hans Gammeltoft-Hansen har afsluttet sit arbejde og kommet med sine anbefalinger om lovgivning for trossamfundene. Derfor henstiller Danske Kirkers Råd til, at der koordineres med Trossamfundsudvalget, hvad angår dette og andre lovudkast, der ligger i forlængelse af det såkaldte enighedspapir fra juni 2016 for at sikre sig sammenhæng.

På vegne af Danske Kirkers Råd

Biskop Henrik Stubbjær, formand for Danske Kirkers Råd

Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

BISKOPPEN OVER AARHUS STIFT
DALGAS AVENUE 46
8000 AARHUS C

Kirkeministeriet
km@km.dk

Den 6. juli 2016
Dokument nr.: 85740/16
Sagsbeh.: JMM/jf

Høringssvar – udkast til forslag til Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning

Jeg har modtaget Kirkeministeriets udkast til forslag til ændring af lov om ægteskabets indgåelse og opløsning.

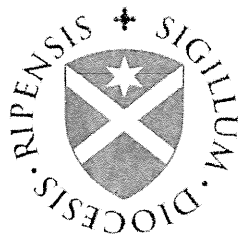
Jeg har ikke bemærkninger til udkast til forslaget.

Med venlig hilsen

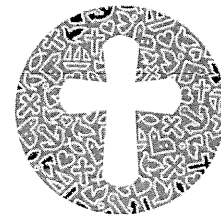
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Henrik Wigh-Poulsen'.

Henrik Wigh-Poulsen

Kopi sendt til: øvrige biskopper

RIBE STIFT
KORSBRØDREGADE 7 – 6760 RIBE
TEL. 75 42 18 00

Kirkeministeriet
Sendt som e-mail

Sag.nr.: 12/667
Løbenr.: 96848/16
Sagsbeh.: ELTAG

Ribe, den 16-08-2016

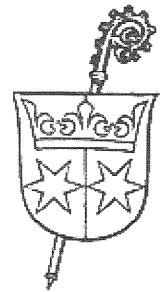
Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning - høringssvar fra biskoppen over Ribe Stift

Jeg har ingen bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

Venlig hilsen

Elof Westergaard
Elof Westergaard
Biskop

**Biskoppen
over
Haderslev
Stift**

Kirkeministeriet

Den 19-08-2016/ LCK
Sagsnr. 16/4376
Løbenr. 98526/16

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (LBK 1818) - høring 2016.

Jeg har gennemgået ovennævnte lovforslag til ændring af ægteskabsloven, og har følgende bemærkninger.

Ad 16, stk. 3, forslag til indførelse af et decorumkrav for præster/forkyndere i andre trosamfund:

Jeg finder kravet om decorum som grundlag for udøvelse af offentlig myndighed/vielse med borgerlig gyldighed, for uhensigtsmæssig.

Decorumkravet har sin rod i ansættelsesretten og vedrører forholdet mellem den ansatte og arbejdsgiveren. Decorumkrav gælder i såvel offentlige som private ansættelsesforhold. Decorumkravet angiver regler og krav for en ansats opførsel og ageren i et ansættelsesforhold. Decorumkravet er meget bredt og omfatter alt fra almindelige krav til opførsel over til f.eks. strafbare handlinger. Decorumkravet vedrører således blandt andet den ansattes beruselse, illoyalitet, brug af præstekjoler, og egentlige strafbare handlinger.

Handler en ansat i strid med decorum kravet, kan det få ansættelsesmæssige konsekvenser. Fsva. tjenestemænd, kan det være tjenestelige sanktioner som advarsel, irettesættelse, bøde, og afsked.

Decorumkravet hører hjemme i den ansættelsesretlige arena, men giver mindre mening på den offentlige autorisations arena.

Decorumkravet som grundlag for vielsesbemyndigelse til præster/forkyndere fra andre trosamfund skaber uklarhed i stedet for klarhed for disse præster/forkyndere, i forhold til hvilken adfærd der kan risikere at medføre at vielsesbemyndigelsen tilbagekaldes og skaber en forskel i forhold til folkekirkepræster. Eksempelvis beruselse vil for en folkekirkepræst f.eks. medføre en tjenstlig sanktion i form af en irettesættelse, men fratagelse af vielsesbemyndigelse vil ikke være en relevant sanktion. En præst/forkynder fra et andet trossamfund vil tillige risikere en tjenstlig

Ribe Landevej 35-37
6100 Haderslev

Telefon
74 52 20 25

Telefax
74 53 36 06

E-mail:
kmhad@km.dk

Internet
hjemmeside:
www.haderslevstift.dk

sanktion fra sin arbejdsgiver for samme forseelse, men om det tillige vil medføre en tilbagekaldelse af en vielsebemyndigelse er uklart for vedkommende.

I stedet for at opstille et almindeligt decorumkrav, som grundlag for tilladelse for udstedelse af vielsebemyndigelse, vil det være meget mere præcist at stille krav om at de pågældende overholder de borgerlige regler der gælder på ægteskabsområdet, og som det meget dækkende allerede er beskrevet i forhold til de anerkendte præster der ved deres anerkendelse i dag skriver under på at de vil ”overholde den danske lovgivning og hermed de regler og forskrifter, der vedrører den borgerlige side af de kirkelige handlinger”.

Dette dækker også præcist de eksempler som Trossamfundsudvalget har anført som eksempler på sager der skulle medføre tilbagekaldelse af vielsebemyndigelse (en imam der vier mindreårige eller foretager vielse uden begge parterers samtykke).

Jeg skal derfor foreslå, at stk. 3' ordlyd ændre til følgende:

En præst i de i stk. 1, nr. 2-3 nævnte trossamfund skal som grundlag for en vielsebemyndigelse, overholde den danske lovgivning og hermed de regler og forskrifter, der vedrører den borgerlige side af den kirkelige/religiøse handling.

Ud over, at det mere præcist anføres, hvilke elementer af det almindelige decorumkrav, der er relevant at påse og overholde for udstedelse af en bemyndigelse og en tilbagekaldelse af samme, skabes der også en parallelitet til præster i den danske folkekirke.

Med venlig hilsen

Marianne Christiansen
Biskop over Haderslev Stift